

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

สภาพเศรษฐกิจและสังคมไทยในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาต่าง ๆ ส่วนหนึ่งมีผลมาจากการทำงานของสื่อมวลชน และประชาชนต่างให้ความสนใจกับการนำเสนอของสื่อมวลชนผ่านทางสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อภาพยนตร์ หรือสื่ออินเทอร์เน็ต

สื่อมวลชนมีบทบาทในการมอบสาระความรู้ ข่าวสาร ข้อมูล และความบันเทิงต่าง ๆ อันส่งผลให้ประชาชนมีความคิดความอ่านที่ดีขึ้นอย่างกว้างขวาง ดังที่ ปัญญา เป้นเพชร (2541: 9) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อมวลชนถูกนำมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา และวัฒนธรรม

ในกระบวนการเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ ความคิด ทศนคติ จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารจำนวนมากที่อยู่ห่างไกลและอยู่ภูมิภาคต่างกัน โดยเฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนา สื่อมวลชนที่มีบทบาทสำคัญอีกประเภทหนึ่ง คือ สื่อวิทยุกระจายเสียง ซึ่งถือเป็นสื่อที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสนองความต้องการในการสื่อสาร และเป็นที่ยอมรับทั่วกันว่าวิทยุกระจายเสียงเป็น สื่อมวลชนที่เข้าถึงประชาชนได้มากที่สุดถ้าเปรียบเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ วิทยุกระจายเสียงสามารถแพร่กระจายข่าวสารไปสู่ประชาชนทุกเพศทุกวัย ทุกระดับ ได้อย่างรวดเร็ว และกว้างไกลทุกหนทุกแห่ง วิทยุกระจายเสียงไม่ใช่อุปสรรค สำหรับผู้ด้อยการศึกษาที่อ่านและเขียนหนังสือไม่ได้ (อุษา จันทรประภาส, 2535: 1)

ยุคแรกของวิทยุในประเทศไทย เป็นสื่อที่ถูกใช้ไปเพื่อประโยชน์ทางการเมืองเช่นกัน เนื่องจากว่าในขณะนั้นประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 วิทยุจึงเปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือของรัฐในการสื่อข่าวและ “ควบคุม” สาธารณชนไปพร้อม ๆ กัน (อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว, 2546: 6) และปัจจุบันวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อหนึ่งที่ได้รับคามสนใจจากประชาชน โดยเฉพาะในประเทศไทย สื่อวิทยุกระจายเสียง ถือได้ว่าเป็นสื่อมวลชนอันดับแรกที่ประชาชนเลือกเปิดรับ เนื่องจากสื่อวิทยุกระจายเสียงสามารถเข้าถึงทุกที่ รวมทั้งชนบทที่ห่างไกล สื่อวิทยุกระจายเสียงยังคงมีราคาถูก เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อประเภทโทรทัศน์ และประชาชนที่ไม่รู้หนังสือก็สามารถรับฟังได้ เมื่อเทียบกับสื่อหนังสือพิมพ์ (ฐานิศร์ ธีระสาโรช, 2544: 1)

ด้านคุณลักษณะอันโดดเด่นของสื่อวิทยุโดยทั่วไปคือ ความรวดเร็วของการส่งข้อมูลข่าวสารและสัญญาณเสียงซึ่งสามารถแพร่กระจายออกไปได้กว้างไกล ยิ่งในปัจจุบันที่เครื่องรับมีราคาถูกและสามารถพกพาติดตัวได้อย่างสะดวก ทำให้สื่อวิทยุยังทะลุทะลวงเข้าถึงประชาชนได้มากเนื่องจากวัฒนธรรม “การฟัง” ย่อมเกิดขึ้นง่ายกว่าวัฒนธรรมการอ่าน (อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว, 2546: 6)

สำหรับการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียงนั้นสามารถเปิดรับฟังได้ไม่จำกัด อาทิ ในบ้าน ที่ทำงาน บนรถยนต์ หรือสถานที่ต่าง ๆ ถือได้ว่าสื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่ใกล้ชิดตัวประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันวิวัฒนาการของเทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วส่งผลให้เครื่องรับวิทยุกระจายเสียงมีหลายรูปแบบ ตั้งแต่เครื่องใหญ่ ไปจนถึงเครื่องขนาดเล็ก พกพาสะดวกให้ประชาชนได้เลือกใช้

แม้ว่าสื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่เน้นความถี่ได้มาก ครอบคลุมเขตตลาดเฉพาะท้องถิ่นได้ดีและสามารถสร้างการรับรู้ให้กลุ่มผู้ฟังโดยไม่ตั้งใจได้ดี แต่สถานีวิทยุก็ยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องกำลังส่งคลื่นความถี่, การเข้าถึงซ้ำว่าโทรทัศน์มาก หรือการส่งได้เฉพาะคลื่นสัญญาณเสียง ทำให้บ่อยครั้งที่ประชาชนจะหันไปติดตามรับชมสื่อประเภทอื่นแทน อีกทั้งมีการแข่งขันกันเองของสถานีวิทยุคลื่นต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ฟังมาติดตามรับฟังรายการจากสถานีของตน ทำให้หลายสถานีต่างหันมาปรับปรุงพัฒนารายการต่าง ๆ ของสถานีวิทยุเพื่อให้มีกลุ่มผู้ฟังมาติดตามรับฟังรายการของตน

จังหวัดเชียงราย ถือเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีสถานีวิทยุกระจายเสียงเกิดขึ้นมากมาย หลายสถานี และจากความนิยมของประชาชนทำให้คลื่นของสถานีวิทยุในปัจจุบันเกิดขึ้นอย่างมากมาย อาทิเช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงในคลื่นความถี่ เอฟเอ็ม 90.75 Mhz, เอฟเอ็ม 92.75 Mhz, เอฟเอ็ม 100.25 Mhz, เอฟเอ็ม 103.00 Mhz และนอกจากนี้ยังมีการเกิดขึ้นของสถานีวิทยุชุมชนขึ้นหลายสถานี ทำให้ประชาชนมีทางเลือกในการฟังรายการที่ตนเองนิยมชมชอบมากยิ่งขึ้น และหนึ่งในสถานีวิทยุกระจายเสียงของจังหวัดเชียงราย คือ สถานีวิทยุกระจายเสียงของสำนักงานประชาสัมพันธ์ เขต 3 หรือ สวท. เชียงราย ที่ออกอากาศไปยังคลื่นวิทยุ เอฟเอ็ม 95.75 Mhz และ เอเอ็ล 1260 KHz (สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จ.เชียงราย, 2548: 1)

จากที่กล่าวไว้ในข้างต้นว่า จังหวัดเชียงรายมีสถานีวิทยุกระจายเสียงเกิดขึ้นอย่างมากมาย และยังรวมถึง สถานีวิทยุชุมชนที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเช่นกัน ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นคลื่นสัญญาณรบกวนหรือการแข่งขันด้านความนิยมของประชาชนในการติดตามรับฟังรายการวิทยุ

เจริญพงษ์ คำมีสว่าง ผู้ดำเนินรายการวิทยุของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงราย ได้ระบุปัญหาของวิทยุชุมชนดังนี้ (เจริญพงษ์ คำมีสว่าง, 2548)

“วิทยุชุมชนในเชียงรายขณะนี้ มีการรบกวนสัญญาณกันมาก เช่นกรณีสถานีวิทยุชุมชน อ.พาน รบกวนสถานีวิทยุ (ประมง) ที่ตั้งใน อ.เวียงชัย ทำให้พื้นที่ที่สัญญาณอ่อนถูกวิทยุชุมชนกวนหนัก หรือบางที่วิทยุชุมชนรบกวนคลื่นโทรทัศน์บางช่องเป็นคัน โดยสถานีวิทยุชุมชนที่เปิดขึ้นมาใหม่จากสถิติของสวท. เชียงรายมีประมาณ 30 สถานี และเขตอำเภอเมือง, อำเภอแม่สาย มีสถานีเปิดมากที่สุด”

การแข่งขันของสถานีวิทยุกระจายเสียงคลื่นต่าง ๆ มักแข่งขันกันในด้านความนิยมของผู้ฟัง มากกว่าการแข่งขันด้านการมอบสาระ ความรู้ ที่เกิดประโยชน์แก่ผู้ฟัง ทำให้ปัจจุบัน การฟังสถานีวิทยุกระจายเสียงของประชาชนส่วนใหญ่จะเน้นการติดตามรับฟังข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของสังคม และฟังความบันเทิงต่าง ๆ เป็นสำคัญ

การขยายตัวของสถานีวิทยุ ส่งผลให้ประชาชนมีทางเลือกในการเปิดรับฟังมากขึ้น และโดยส่วนใหญ่แล้วประชาชนจะนิยมเลือกเปิดรับความบันเทิง และข่าวสาร จากคลื่นสถานีวิทยุที่ตนชื่นชอบ และการเพิ่มขึ้นของคลื่นวิทยุทำให้สถานีวิทยุกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงราย ได้รับผลกระทบเช่นกัน คือ การเปิดรับฟังจากประชาชนเป้าหมายมีจำนวนลดลง และประชาชนมักเลือกรับฟังรายการประเภทความบันเทิงจากคลื่นความถี่ของสถานีมากกว่า

ความสำคัญของปัญหา

สถานีวิทยุกระจายเสียงของสำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 จังหวัดเชียงราย คือ หน่วยงานหนึ่งของกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานประชาสัมพันธ์ ของรัฐบาล สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการ เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่าง รัฐบาล และหน่วยงานของรัฐบาลกับประชาชน ตลอดจนระหว่างประชาชนด้วยกัน โดยวิธีการให้ข่าวสาร ความรู้ ข้อเท็จจริง และรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

สถานีวิทยุกระจายเสียง สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 จังหวัดเชียงราย ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 40 หมู่ที่ 1 ต. ริมกก อ. เมือง จ. เชียงราย ดำเนินการออกอากาศไปยังคลื่นวิทยุ เอฟเอ็ม 95.75 Mhz และ เอเอ็ม 1260 KHz เป็นประจำทุกวัน ตั้งแต่เวลา 04.50 -24.00 น.

ด้านรูปแบบรายการต่าง ๆ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัด เชียงราย มีความหลากหลายจากโครงการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุกระจายเสียง เพื่อสนองตอบ ยุทธศาสตร์ของชาติ ประจำปี 2548 อาทิโครงการประชาสัมพันธ์ พระมหากษัตริย์, การเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, แก้ไขปัญหาสังคม และความยากจนเชิงบูรณาการ, เสริมสร้างความ มั่นคง การบังคับคดีและการวางทรัพย์, การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, การป้องกันและ แก้ไขปัญหาโรคเอดส์ และการประชาสัมพันธ์การจัดระบบจ้างแรงงานต่างด้าว ซึ่งเป็นโครงการ จากส่วนกลาง และยังมีรายการที่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดเชียงรายจัดขึ้น เอง อาทิ รายการธรรมจาก สวท.เชียงราย, รายการเวดเวียงเจียงฮาย, รายการชุมชนคนเชียงราย นอกจากนี้ยังมีรายการ EFM “Entertainment in Your Hand” ที่เป็นรายการวิทยุที่ออกอากาศด้วย ระบบดาวเทียมที่ทันสมัยไปยัง 6 จังหวัดใหญ่ของประเทศ รูปแบบรายการจะเน้นนำเสนอความ บันเทิงที่หลากหลายในวงการบันเทิง

จากที่กล่าวไว้ในข้างต้นถึงรูปแบบรายการอันหลากหลายจากสถานี วิทยุกระจายเสียงของสำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 จังหวัดเชียงราย ที่ออกอากาศไปยังหลายพื้นที่ ในจังหวัดเชียงราย แม้ว่าวิทยุกระจายเสียงจะสามารถแพร่กระจายข่าวสาร ผู้ประชาชนได้ อย่างทั่วถึงแต่ไม่ได้หมายความว่าความนิยมของผู้ฟังจะมีมากตามไปด้วย ซึ่งเหตุผลหนึ่งอาจเป็น เพราะเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอของรายการวิทยุไม่เป็นที่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริง ของผู้ฟัง (อุษา จันทรประภาศ, 2535: 1)

ถึงแม้ว่าสถานีวิทยุของสำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 จังหวัดเชียงรายจะมีรายการอัน หลากหลายให้ประชาชนได้เลือกรับฟังก็ตาม แต่ทางสถานีก็ได้ประสบกับปัญหาต่าง ๆ อาทิเช่น

ปัญหาด้านจำนวนคู่แข่งจากคลินิกรักษาอื่น ๆ , ปัญหาการเข้าถึงความต้องการของประชาชนจากสื่ออื่น ๆ อาทิ สื่อโทรทัศน์ สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อสิ่งพิมพ์ รวมถึงปัญหาของผู้ฟังที่นิยมเลือกเปิดรับฟังแต่รายการบันเทิง อีกทั้งจากกระบวนการผลิตการจัดทำรายการต่าง ๆ ตามโครงการประชาสัมพันธ์มีการทุ่มเทงบประมาณในการจัดทำที่สูง

รายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อข่าวสารและความรู้ คือ รายการข่าวท้องถิ่น (แนวเสียงเจียงฮาย) รายการเสียงสะท้อนจากประชาชน (หลังรายการนายกทักษิณคุยกับประชาชน) และรายการคลินิกแก้จน ถือว่าเป็นรายการที่สำคัญต่อการเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ แก่ประชาชน ผู้รับฟังรายการวิทยุ เพราะข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอไปนั้นมีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน

รายการข่าวท้องถิ่น (แนวเสียงเจียงฮาย) เป็นรายการที่นำเสนอข่าวสาร ความรู้ เกี่ยวกับเหตุการณ์ด้านอุบัติเหตุ ปัญหาโรคภัย และข่าวสารใกล้ตัว ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของประชาชน

รายการเสียงสะท้อนจากประชาชน (หลังรายการนายกทักษิณคุยกับประชาชน) เป็นรายการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้โทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็น หรือ ร้องทุกข์ ถือว่าเป็นรายการหนึ่งที่เป็นกระบอกเสียงแทนประชาชน

รายการคลินิกแก้จน เป็นรายการที่จัดทำขึ้นเพื่อสนองนโยบายแก้ไขปัญหาคะดกของภาครัฐบาล ออกอากาศจำนวน 40 ตอน ในวันพฤหัสบดี ถึงวันศุกร์ เวลา 19.30-20.00 น. ผ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียง สวท. แต่ละจังหวัดของภาคเหนือตอนบน โดยแต่ละสถานีจะเป็นผู้จัดหาผู้มีความรู้ หรือผู้เชี่ยวชาญ และคัดเลือกเนื้อหารายการ ในการจัดรายการคลินิกแก้จน

แม้ว่าสามรายการที่กล่าวในข้างต้นมีผลต่อการรับรู้ข่าวสารความรู้ของประชาชนก็ตาม แต่ทางสำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 ยังไม่มีการประเมินผลรายการรายการข่าวท้องถิ่น (แนวเสียงเจียงฮาย) และรายการเสียงสะท้อนจากประชาชน หลังจากที่ได้ดำเนินการจัดรายการไปแล้ว นั้น ว่ารายการดังกล่าวประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดการณ์ไว้หรือไม่ ทำให้สำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 ไม่ทราบผลตอบรับจากประชาชนผู้รับฟัง กล่าวคือ ไม่ทราบจำนวนผู้รับฟังรายการ และไม่ทราบว่ารายการที่จัดทำขึ้นมานั้นเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริงหรือไม่

วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ และคณะ (2546: 2) ได้ระบุอิทธิพลของวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงทั้งด้านดีและไม่ดีไว้ ดังนี้

“วิทยุโทรทัศน์ และ วิทยุกระจายเสียง เป็นสื่อที่มีอิทธิพลสูงต่อความคิด และพฤติกรรมของบุคคล สื่อดังกล่าวถูกเปรียบดั่ง “หน้าต่างของโลก” ที่ช่วยเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล, ความคิดใหม่ ๆ เป็นแหล่งบันเทิงที่คนชื่นชอบและหลีกเลี่ยงจากปัญหาประจำวันเป็นสื่อ ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจอันดี ขณะเดียวกันสื่อทั้งสองอย่างข้างต้นถูกวิพากษ์วิจารณ์ มากกว่า เป็นสื่อที่ไม่ค่อยสนใจมาตรฐานทางศีลธรรมส่งเสริมเรื่องเพศ, ความรุนแรง และกระแส บริโภคนิยม สื่อใช้เสรีภาพอย่างลำเอียง “สร้างภาพความจริงที่ผิดพลาด” รวมทั้งมีปัญหาด้านขาด ศูนย์ทฤษฎีทางศิลปะและรสนิยมที่ดี ดังนั้นในกระบวนการผลิตสื่อวิทยุโทรทัศน์และ วิทยุกระจายเสียง จึงควรมีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ ”

การประเมินผลรายการด้านความนิยมของประชาชนในการให้ความสนใจ ติดตามรับฟังรายการว่ามีมากน้อยแค่ไหน คำนวณกับงบประมาณที่ได้จัดทำไปหรือไม่ ถือว่ามีความ จำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อที่ทางสถานีวิทยุสามารถนำผลการประเมินที่ได้ไปทำการปรับปรุง พัฒนา รายการให้ตรงกับความต้องการของประชาชนผู้รับสารมากที่สุด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึง “การประเมินรายการวิทยุกระจายเสียง เพื่อข่าวสารความรู้ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงราย” เพื่อศึกษาถึง ข้อมูลของประชาชนเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับฟัง ความพึงพอใจ ผลกระทบ ตลอดจนความ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรายการวิทยุ เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการออกแบบรายการให้เหมาะสม กับกลุ่มประชาชนผู้รับสาร อันนำไปสู่การปรับปรุงรายการให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประเมินรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อข่าวสารความรู้ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงราย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง

1. พฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเชียงราย
2. ความพึงพอใจจากการรับฟังรายการวิทยุ ของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเชียงราย
3. ผลกระทบจากการรับฟังรายการวิทยุของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเชียงราย
4. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรายการของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย “การประเมินรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อข่าวสารความรู้ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงราย”

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 มุ่งศึกษา ถึงพฤติกรรมของประชาชนในการเปิดรับฟังรายการต่าง ๆ จากสถานีวิทยุกระจายเสียงของสำนักประชาสัมพันธ์ เขต 3 จ.เชียงราย 2 คลื่นความถี่ คือ เอฟเอ็ม 1260 KHz และ เอฟเอ็ม 95.75 MHz เท่านั้น

1.2 มุ่งศึกษาการติดตามเปิดรับชมรายการวิทยุ เฉพาะเรื่อง
รายการเสียงสะท้อนประชาชน

(หลังรายการนายกทักษิณคุยกับประชาชน)

ออกอากาศวันเสาร์ เวลา 08.50-09.15 น.

รายการท้องถิ่นที่ผลิตเอง (วิทยุ)

รายการ แวดวงเชียงฮาย

ออกอากาศวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 06.30-07.00 น.

รายการคลินิกแก้จน จำนวน 40 ตอน

ออกอากาศ วันพฤหัสบดี-ศุกร์ เวลา 11.10-11.30 น.

2. ขอบเขตด้านสถานที่

สถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือเขตพื้นที่จังหวัดเชียงรายเท่านั้น

3. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้คือระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนมีนาคม 2549

4. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ จังหวัด เชียงราย เท่านั้น

ข้อจำกัดการวิจัย

เนื่องจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายที่เน้นหนักไปทางกลุ่มนักเรียน นักศึกษา และกลุ่มเป้าหมายที่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยในครั้งนี้จึงประยุกต์ใช้ได้กับงานวิจัยที่มีกลุ่มประชากรคล้ายคลึงกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลและความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดหวังให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ประชาชนในจังหวัดเชียงรายได้รับฟังรายการวิทยุกระจายเสียง ตรงกับความ ต้องการและเกิดประโยชน์ต่อการเปิดรับฟัง
2. ผู้ดำเนินรายการวิทยุกระจายเสียงสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ไปปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการจัดการรายการให้มีความเหมาะสมและก่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดแก่ผู้ฟังได้
3. ผู้บริหารสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 ได้รับทราบผลความนิยมของประชาชน จากการติดตามรับฟังรายการจากสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 จังหวัดเชียงราย
4. กรมประชาสัมพันธ์ได้รับทราบผลของการประเมินผลของโครงการ ประชาสัมพันธ์ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง เพื่อสนองตอบยุทธศาสตร์ของชาติ ประจำปี 2548

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย หมายถึง กลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงรายตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 มีนาคม 2548

พฤติกรรมกรเปิดรับ หมายถึง ลักษณะการเปิดรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงโดยพิจารณาจากเวลาที่ ระยะเวลา จำนวนครั้งในการเปิดรับ

การรับฟัง หมายถึง การที่ประชาชนได้เปิดเครื่องรับวิทยุกระจายเสียง เพื่อรับฟังรายการวิทยุที่สถานีวิทยุจัดทำขึ้น

สวท. เชียงราย หมายถึง สถานีวิทยุกระจายเสียงจากสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 จังหวัดเชียงราย

สถานีวิทยุ หมายถึง สถานีวิทยุกระจายเสียงจากสำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 จังหวัดเชียงราย

ระบบวิทยุกระจายเสียง หมายถึง ระบบวิทยุกระจายเสียงแบบ เอฟเอ็ม (FM) และ แบบเอเอ็ม (AM)

คลื่นความถี่ หมายถึง คลื่นความถี่ เอเอ็ม 1260 KHz และ เอฟเอ็ม 95.75 MHz

ข่าวสาร หมายถึง ข้อมูล ข้อเท็จจริง ข่าวหรือข้อความของเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมที่ผู้ส่งสารต้องการประชาสัมพันธ์ หรือเผยแพร่กับประชาชนผู้รับสาร

ความรู้ หมายถึง ความเข้าใจอย่างแน่นนอนของประชาชนผู้รับสารจากการเปิดข่าวสารจากการรับฟังรายการวิทยุซึ่งรวมไปถึงความสามารถในการนำความรู้ที่ได้นั้นไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

รายการวิทยุ หมายถึง รายการวิทยุของสวท. เชียงราย คือ รายการเวดเวียงเจียงฮาย รายการเสียงสะท้อนจากประชาชน (หลังรายการนายกทักษิณพบประชาชน) และรายการคลินิกแก้จน

เหตุผลในการเปิดรับ หมายถึง การเลือกเปิดรับโดยพิจารณาจาก ผู้จัดรายการ เนื้อหา รูปแบบและวิธีการจัดรายการ

รูปแบบรายการ หมายถึง รูปแบบของการนำเสนอรายการ ข่าวสาร สาระ ความรู้ ความบันเทิง

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความชอบ หรือไม่ชอบ ต่อผู้ดำเนินรายการ การตรงความต้องการ ประเด็นที่น่าสนใจ รูปแบบรายการ วันเวลาที่ออกอากาศ และการประชาสัมพันธ์

การใช้ประโยชน์ หมายถึง ภายหลังจากการติดตามรับฟังรายการวิทยุของ สวท. เชียงราย แล้วประชาชนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการชมรายการมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ได้หรือใช้ประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นหรือไม่

ผลกระทบ หมายถึง ระดับผลจากการรับฟังรายการวิทยุของ สวท. เชียงราย ที่คาดว่าจะก่อให้เกิดผลดีต่อประชาชนในด้านการรับรู้สิ่งใหม่ๆ การสนใจและเห็นพ้อง การแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม การทำตามคำแนะนำของรายการ และการส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม

การประเมินผล หมายถึง การตัดสิน หรือลงสรุปผลข้อมูลจากการวัดผล ที่เป็นทั้งปริมาณหรือคุณภาพว่าสิ่งนั้นดีมาน้อยเพียงใดมีคุณค่าอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับ มาตรฐานหรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้